

Erfaring muligvis komme kommende Slægter til gode. Det ærede Medlem udtalte sig ikke mod Ligbrændingen i og for sig, det vil sige, at de paagældende fik denne fakultative Tilladelse, han var kun ikke sikker paa, at § 3 var sikker nok. Det forekommer imidlertid mig, at baade §§ 2 og 3 indeholde saa gode Sikkerhedsforanstaltninger, at jeg i den Henseende er fuldt beroliget, og jeg vil ogsaa sige, at naar de Herrer Jurister og den højtærede Justitsminister kunne være tilfredse dermed, kan jeg ikke sønne, at der i den Henseende kan være mindste Fare. Det, jeg skulde indvende mod §§ 2 og 3, var inarest det, at der er en saa omstændelig Behandling ved denne Sag. Enhver kan sige sig selv, at det kan kun blive dem, der, om jeg saa maa sige, ere meget opsatte paa det, og ikke endda dem, men kun de ret velstaaende, som kunne blive brændte. Det synes jeg ogsaa fremgaar af § 2. Man har jo nemlig været saa forsigtig at tilføje, at hvis der vil medgaa mere, end hvad der hører til en tarvelig, sømmelig Begravelse, maa Ligbrænding ikke finde Sted, for at ikke Kreditorerne og Boet skulle lide noget Tab. Deri synes jeg ligger temmelig tydeligt, at Virkningen bliver den, at det kun bliver de mere velstaaende, som benytte denne Luksus med Ligbrænding.

Den ærede Talers væsentligste Indvending var mod § 5; nemlig, at det skulde være en frivillig Sag for Folketjens gejstlige, om de vilde tale eller ikke, ja selvfølgelig var det ikke det, at det var en frivillig Sag, han var imod, men mod at man satte denne Bestemmelse ind, inden man havde hørt Gejstligheden. Det kunde være til Forargelse for nogle gejstlige og for andre religiøse Gemytter, at nogle tiltog sig denne Ret eller benyttede den Frihed, de havde. Det skulde man ikke gøre, inden man havde hørt Gejstligheden, thi den maa det vel være; da vi ikke have nogen anden Maade, paa hvilken vi kunne høre Folketjens. Man kan dertil sige, hvorfor skal Gejstligheden høres mere end Menighederne; det kunde man jo sige med lidt god Vilje; men det skal jeg ikke opholde mig ved. Jeg vil kun sige over for den Afsand, som den ærede Taler gjorde gældende, at Gejstligheden skal høres, at jeg tager Tingen praktisk, ved at sige, at det forekommer mig egentlig, at Gejstligheden er hørt. Denne Sag har staaet paa Dagsordenen siden 1880, og Gejstligheden er bleven spurgt ikke en Gang, men 2 Gange. Biskopper og til dels Provster ere bleven adspurgte, og 14 højtstaaende gejstlige have afgivet deres Erklæring derover, og har den ærede Taler nogen som helst Grund til at tro,

at Gejstlighedens Svar falder anderledes ud nu end den Gang? De stræppeste vare mod Ligbrændingen, det er jo for Resten offentlig fremhævet, saa jeg begaar ikke nogen Indiskretion her ved at nævne dem. Højesteretsjagfører Salomon, som førte Sagen, fremsatte under Forhandlingerne for Højesteret Udtalelser baade af de Bisper, der betingelsesvis have været for eller kunnet gaa ind paa Ligbrændingen som fakultativ, og fra dem, der havde været absolut derimod. De skarpeste Udtalelser have vi fra Biskoppen i Viborg, Svane, Biskoppen i Ribe, Balslev, og Biskoppen over Sjælland, Fog. De, der stillede sig omtrent saaledes til det som den ærede sidste Taler — det var Lind, Engelstoft og Monrad — ere jo ganske vist gaaede bort, men det forekommer mig derfor, at man ikke kan vente noget andet Svar nu; der er vel ikke mindste Grund til at tro, at de Herrer Biskopper, der have udtalt sig saa skarpt om det, have forandret deres Standpunkt; de maa vel staa paa samme Standpunkt nu, ellers havde man vel hørt fra dem. Det højeste man kunde vente er altsaa en Udtalelse som den, vi nu hørte fra den sidste ærede Taler, nemlig at man ikke kunde have noget imod, at Ligbrænding indførtes fakultativt. Ja det er jo muligt, at man kan vente en for saa vidt noget mere venlig findet Udtalelse, idet jeg ikke blev klog paa, om den ærede Taler mente, at den virkelig stred mod den kristelige Lære. Jeg opfattede nemlig det ærede Medlem saaledes, at han ikke mente, at det egentlig stred imod den, men imod den religiøse Følelse og imod det religiøse Billedsprog og imod den Sædvane, som igennem Aarhundreder har været gældende. Det giver jeg ham til Dels Ret i, men altsaa mere friske Udtalelser end de, som ere komne fra de Herrer gejstlige, jeg har nævnt, kan ikke ventes. Hvorfor man derfor skal opholde Sagen, naar man alligevel venter det Svar, det forstaaer jeg ikke. Det forekommer mig ikke, at der er nogen, der i mindste Maade fortrædiges ved denne Frihed, der her gives de paagældende gejstlige. Ja, jeg hørte meget nøje efter og hørte vel, at det ærede Medlem sagde, at det kunde være til Anstød for andre; men det vide vi jo, at andet Svar kunne vi ikke vente fra Gejstligheden, der er ingen Forandring sket. Det højeste, vi kunne, er jo, at vi kunne give dem denne Frihed; videre kunne vi ikke gaa, og videre vil jeg heller aldrig være med til at gaa; men det forekommer mig at være besynderligt ikke at ville indrømme dem denne Frihed. Ganste vist hører jeg ikke til dem, der personlig sværme for Ligbrænding, langt fra; og jeg kan forstaa de Følelser,